

Lovforslaget vilde være i Stand til at gøre sin Nytte. Jeg ser derfor anderledes paa § 6, end den ærede Minister gør ifølge sine Udtalelser, idet jeg betragter den som en Hovedparagraf, og jeg tror, at jeg i den Henseende er i Overensstemmelse med i det mindste en Del af Forstanderne for de private og saa godt som alle Forstanderne for Statsanstalterne. Men ogsaa i den Henseende er det jo dog nødvendigt at komme til et Resultat, og jeg kan derfor ikke andet nu end stemme med Tilfredshed for dette Lovforslag ved dets endelige Vedtagelse.

C. Jensen: Jeg har det Haab, at dette Lovforslag kan komme igennem Rigsdagen, altsaa blive til Lov, og jeg har ogsaa den Tro, at en saadan Lov kan bidrage til, at vi kunne faa bedre uddannede Lærerekræfter, end vi have faaet i de sidste Aar, men paa den anden Side har jeg ogsaa nogle Betænkeligheder ved dette Lovforslag og ved den Lov, som her vil komme ud. Det er jo nemlig med denne Lov, som det altid er med Love, at det beror paa, hvorledes den bliver udført, om den skal gøre den tilsigtede Nytte, og ved denne Lov her kommer der til at ligge en stor Magt i Kultusministerens Haand med Hensyn til Udførelsen. Jeg har der nogen Betænkelighed, men jeg kan ikke indse, at det kan ændres. Det drejer sig her om dette, at Ministeren alene staar for, hvordan Undervisningsplanen for Seminarierne skal være. Det kan ikke være anderledes. Der lyder jo mange Røster i vore Dage for at udvide denne Undervisning. Der har f. Eks. været Tale om, at der skulde gives Undervisning i mindst et og helst i to fremmede Sprog. Det anser jeg for uheldigt, jeg holder ikke paa „mangt“ men „meget“, altsaa paa en nøje og omhyggelig Uddannelse, som vore Lærere kunne have Nytte af i deres fremtidige Gerning. Jeg ønsker ikke, at deres Kræfter skulle spredes over alt, for mange andre Ting, der ganske vist kunne have stor Betydning for dem personlig, men mindre Betydning for deres Gerning. — Dernæst vil denne Lovs Nytte blive afhængig af, hvordan Eksamenfordringerne ville blive. Jeg udtalte ved 1ste Behandling, at mange af de Fordringer, som ere blevne stillede til Skolelærereksamen i de sidste Aar, finder jeg ikke heldige, og jeg nævnede bestemt den praktiske Færdighed. Det nytter efter min Mening ikke, at man stiller store Fordringer med Hensyn til den praktiske Færdighed, thi det vil kun føre til, at man faar at høre, om Eleverne kende Undervisningsmetoderne, men om de have

Ansøg, Gaver eller Dygt, det kan ikke prøves der, og de kunne ikke en Gang findes hos Eleverne i en saa ung Alder. Det er altsaa et Punkt, hvor Lovens Nytte og Virkning vil være afhængig af, hvordan den bliver udført, naar disse Eksaminer skulle afholdes. — Der er flere Punkter, der ere af Betydning her; der er f. Eks. ogsaa, hvilken Værdi man tillægger de forskellige Fag ved Beregning af Hovedkarakteren. Jeg finder det urigtigt, netop af den Grund, som jeg her tidligere har udtalt, at tillægge Karakteren for praktisk Færdighed firedobbelt Betydning. — Men min Hovedangstelse ved Lovforslaget er, at jeg er bange for, at det, dersom det ikke skulde blive udført humanit og godt, kan bidrage til, at der bliver endnu mindre Tilgang til Lærerstand, end der har været hidtil, eller at den vil faa en daarliger Tilgang, d. v. s. Tilgang fra en anden Side end den gode Tilgang, der hidtil har været, Tilgang af forulykkede Menneker, der ikke have kunnet komme frem ad anden Vej og derfor vælge Skolelærerstand som deres sidste Livsmaal eller sidste Næringsvej. For nogle Aar siden hed det sig: Hvem der ikke dur til andet, kan dog blive Landmand. Jeg vilde nødig have, at denne Lov skulde bidrage til, at det her skulde hedde sig, at hvem der ikke kan komme andetsteds hen ad Embedsvejen, kan blive Skolelærer; det vilde blive til liden Vaade for den danske Almueskole. Som sagt, Lovens Betydning vil altsaa særlig bero paa, hvorledes den bliver ført ud i Livet. — Desuden er der en anden Ting at tage i Betragtning: Det, at man forsøger Byrden for Lærerne — for det vil blive besværligere og mere byrdefuldt at blive uddannet til Skolelærer, end det har været i de sidste Aar — uden samtidig at gøre Stillingen økonomisk bedre for dem, naar de blive Lærere, kan ogsaa hemme Tilgangen og skaffe Tilgang fra en uheldig Side. Det er jo vel bekendt og almindelig anerkendt, at Skolelærerne ere næppe nok tarvelig stillede, at det er det højeste, der kan siges for Flertallet af dem, at de ere tarvelig stillede, medens en Del af dem ikke en Gang er det. Det er ogsaa noget, der holder tilbage, at de ere tarvelig aflagte i Henseende til Løn, og desuden have de en meget bunden Stilling. De have jo ikke en Gang Søndagen fri, og naar det er Landsbylærere, have de næppe deres Ferie fri, idet de i denne maa være optagne af deres Landbrug, dersom de i det hele taget skulde kunne leve. Det kan ogsaa hemme Tilgangen. Det undrer mig, at lige fra 1814, da vi fik vor Almueskole, har man idelig og idelig lagt Byrder paa uden nogen Ginde at